

HÖGSKOLAN
DALARNA

Utvecklingsplan efter utvärdering av Kompletterande pedagogisk utbildning och Yrkeslärarprogrammet

Programansvariga Johanne Maad och Lena Dahlstrand har utarbetat denna utvecklingsplan utifrån UFN:s utlåtande efter samråd med kursansvariga och lärare i Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) och Yrkeslärarprogrammet (YRK) samt avdelningschef för pedagogiskt arbete.

Styrkor och goda exempel

- *Utbildningen har en god organisation av programövergripande möten som säkerställer kvalitet och progression genom programmets kurser.*

Kommentar:

Att vi har programövergripande, regelbundna möten med programansvariga och våra viktiga stödfunktioner ger oss god möjlighet att få översikt över programmen. Detta är en förutsättning för att kunna säkerställa kvalitet och progression.

- *Det finns en medvetenhet om betydelsen av konstruktiv länkning och ett pågående arbete som synliggör och ringar in de områden som behöver utvecklas.*

Kommentar:

Genom vårt fokus på konstruktiv länkning får vi syn på utvecklingsområden. Vi ser det som viktigt för programmens fortsatta kvalitetsarbete inklusive utvecklingen av de nya läraryrkesprogrammen.

- *Arbetet kring kursanalyser är välorganiserat. Den digitaliserade alumnenkäten är ett bra komplement till kursanalysen*

Kommentar:

Detta är bra och viktigt att fortsätta med. Kursansvariga och programansvariga kan behöva uppmärksamma studenter på möjligheten att ta del av tidigare analyser i kurs- och programrum.

- *Merparten av personalen har läst BHU*

Kommentar:

Detta är i nuläget bra. För att vi fortsättningsvis ska ha många som gått högskolepedagogiska kurser önskar vi att avdelningschefer/avdelningsledare möjliggör och uppmuntrar lärare att gå och slutföra BHU; inte minst gäller det nyanställda.

- *Erforderlig handledarkompetens finns*

Kommentar:

Vi ser det som positivt att vi kan bemanna programmen med personal som har erforderlig vetenskaplig kompetens. Det är viktigt att Högskolan Dalarna har bred vetenskaplig kompetens inom utbildningsvetenskap och olika ämnesdidaktiska områden för att kunna behålla kvaliteten i examensarbeten i KPU och självständiga arbeten i YRK. En förutsättning är också att bemanningsarbetet fungerar bra så vi får tillgång till erforderlig kompetens i våra program.

- *God professionskompetens hos de blivande lärarna*

Kommentar:

Fint att det märks att vi fokuserat på professionskompetens och länkningen mellan VFU och UVK. Vi vill framhålla arbetet med Övningsskoleverksamhet 2.0 vilket pekat ut viktiga mål och indikatorer för kvalitet och att samarbete med lärarutbildningskansliet är oundgängligt.

Utvecklingspotential

- *Utbildningen bör fortsätta arbetet med den vetenskapliga förankringen i programmen och hur den forskning som bedrivs på högskolan berikar utbildningarna.*

Kommentar:

Detta är ett prioriterat område. Vi behöver fortsätta arbetet med att stärka den vetenskapliga förankringen i programmets kurser.

Studenterna tar del av både nationell och internationell utbildningsvetenskaplig forskning med olika typer av teoretiska och metodologiska ansatser med relevans för yrkes- och ämneslärare. De möter även forskare som berättar om forskning med relevans för utbildningen.

Utbildningsvetenskaplig forskning är också en utgångspunkt för det självständiga arbetet/examensarbetet. Vi ser dock ett behov av att stärka innehåll om bl.a. ämnes- och yrkesdidaktisk forskning samt kognitionsvetenskaplig forskning i programmets kurser. Studenterna behöver ta del av forskning som kan främja vetenskaplig förankring av den egna pedagogiska verksamhet vilken ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Studenterna möter i flera kurser innehåll om forskningsprocesser och får själva använda metoder som intervju och observation i syfte att utveckla undervisning. Vi ser dock ett behov

av att stärka innehåll om kvantitativa metoder. Det finns även behov att se över progressionen generellt när det gäller vetenskaplig metod – se ”Progressionen genom utbildningen relaterat till akademiskt skrivande, lärandeteorier och didaktiska perspektiv samt vetenskaplig metod måste säkerställas” under avsnittet ”Krav på åtgärder”.

Ställningstaganden och planerade åtgärder:

Frågan om vetenskaplig förankring av programmen tas upp på ett programråd eller liknande möte med programansvariga och inbjudna seniora forskare under våren 2026.

Vi behöver en diskussion om hur Högskolan Dalarnas forskningsmiljöer inom utbildningsvetenskap kan berika våra lärarprogram, t.ex. när det gäller ämnes- och yrkesdidaktisk forskning, kognitionsvetenskaplig forskning samt kvantitativa metoder. Frågan tas även upp på ett programmöte under våren 2026.

När det gäller tjänsteplaneringarna för 2026 är ambitionen att öka andelen undervisande senior personal samt att alla studenter ska möta disputerad personal i alla kurser. Samarbete finns på avdelningschefs nivå mellan alla ämnen vid lärosätet. Planer finns även att kunna genomföra kompetensutbyte med andra lärosäten.

- *Det bör genomföras en analys av förkunskapskrav och krav i kurserna i syfte att säkerställa nivån på utbildningen.*

Kommentar:

Detta är ett prioriterat område. Vi har sett att förkunskapskraven inte alltid stämmer överens med de kunskaper som är nödvändiga för att studenter ska kunna klara av respektive kurs.

Ställningstaganden och planerade åtgärder:

Programansvariga kommer under 2026 att inleda ett arbete tillsammans med kursansvariga med att analysera förkunskaper i programmets samtliga kurser för att reda ut vilka förkunskaper som är nödvändiga för att klara av respektive kurs och ifall kursplaner behöver uppdateras. Det är också viktigt att vi har denna princip i åtanke när vi utvecklar kurser i de nya programmen.

- *En rekommendation är att det säkerställs att forskargrupper med relevanta profiler för KPU och YRK finns vid HDA. Det utbildningsvetenskapliga högre seminariet, samt tillgången till en gästprofessor med inriktning mot YRK, har potential att vara centrala resurser för utbildningen.*

Kommentar:

Som nämnts finns forskargruppen med inriktning mot yrkesutbildning som leds av gästprofessor Per Andersson. Det finns även andra forskargrupper som är relevanta för KPU och YRK inom olika utbildningsvetenskapliga områden och ämnen som skulle kunna vara viktiga resurser för programmets vetenskapliga förankring.

Ställningstaganden och planerade åtgärder:

Vi behöver få översikt över vilken forskning som bedrivs, vilka forskargrupper som är relevanta för KPU och YRK samt diskutera hur dessa kan bli centrala resurser i arbetet med att forskningsförankra programmen. Frågan tas upp på ett programråd eller liknande möte med programansvariga och inbjudna seniora forskare under våren 2026. Frågan tas även upp på ett programmöte under våren 2026 i samband med diskussion om vetenskaplig förankring av programmen.

- *Nätverkssamarbete med andra lärosäten kan utvecklas, exempelvis finns möjlighet att utveckla samarbete och erfarenhetsutbyte nationellt gällande KPU.*

Kommentar:

Nuvarande programansvarig har kontakt med flera nätverk, bl.a. utbildningsledarnätverket och nätverket för yrkeslärarprogramansvariga. I utbildningsledarnätverket deltar programansvariga och utbildningsledare för flera olika lärarprogram vid svenska lärosäten, bl.a. KPU och Ämneslärarprogrammet.

Ställningstaganden och planerade åtgärder:

Programansvarig fortsätter delta i dessa nationella nätverk och en satsning på att delta även i nätverk specifikt för KPU kommer göras under 2026.

- *Studenternas möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och utformning bör fortsätta att utvecklas.*

Kommentar:

Studenter gör kursvärderingar och programvärderingar regelbundet och vi har även muntliga programdialoger varje termin med studenterna. Detta är en bra grund för inflytande, men inflytandet kan eventuellt behöva stärkas. Det gäller särskilt i samband med utveckling av de nya programmen.

Ställningstaganden och planerade åtgärder:

För att öka studenternas inflytande skulle vi kunna bjuda in en studentrepresentant från KPU och en från YRK till ett programmöte per år. Det kan vara ett möte då vi fokuserar på utveckling av programmets innehåll och utformning. Vi tar upp denna idé för diskussion på ett programmöte under våren 2026 för ev. planering av programmöte där studentrepresentanter inbjuds att delta.

- *Det bör konkretiseras hur hållbarhetsperspektivet, inklusive internationalisering, tas hänsyn till i programmen.*

Kommentar:

Båda dessa perspektiv finns i programmen men det kan behöva förtydligas och konkretiseras. En positiv kraft är lärarprogrammets ansvarig för internationalisering som har en nyckelroll.

Vad gäller hållbarhet behövs personal med specialkompetens åter knytas mot programmen. Kanske kan det här också bli aktuellt med koppling mot fältet och parlärarskap?

Ställningstaganden och planerade åtgärder:

Programansvariga tar upp frågan på ett programmöte under våren 2026 för att sedan utarbeta en plan för arbetet med att förtydliga och konkretisera dessa perspektiv som också är viktig inför utveckling av de nya lärarprogrammen. Kompetensbehov och bemanningsstrategier kan behöva inkluderas i planen.

- *Stödet från handledare upplevs som varierande av de intervjuade YRK-studenterna. En strategi för att garantera en mer jämn kvalitet gällande handledningsprocessen rekommenderas utvecklas och systematiseras.*

Kommentar:

Det är oklart om detta var en tillfällighet när utvärderingen gjordes eller om det kvarstår en ojämnhet i handledningskvaliteten. Gemensamma möten och beskrivningar av handledarens roll och andra dokument som till exempel checklistor för handledning, kan vara av betydelse för handledarkollegiets gemensamma förhållningssätt och samsyn.

Ställningstaganden och planerade åtgärder:

Programansvariga och kursansvarig för det självständiga arbetet kommer under 2026 undersöka om detta är återkommande synpunkter från studenter, t.ex. genom att analysera kursvärderingar. Vid behov utarbetas en plan. Det kan bli aktuellt att se över dokument som beskriver handledarrollen och checklistor för handledare samt andra sätt att verka för en samsyn. Eventuellt behövs en dialog med avdelningsledare/avdelningschef.

- *Ett utvecklingsarbete bör initieras för att minska asymmetrin i antal lärandemål per kurs.*

Kommentar:

Det är oklart om detta är ett reellt problem och hur stort det i så fall är. Antal lärandemål speglar inte alltid kursernas omfång och svårighetskrav och vi ser heller inte ett självändamål i att ha samma antal lärandemål per högskolepoäng.

Ställningstaganden och planerade åtgärder:

Vi behöver innan ett utvecklingsarbete sätts i gång ta reda på hur stort problemet är med asymmetri i antal lärandemål. Programansvariga och kursansvariga kartlägger under 2026 lärandemålens utformning och antal och analyserar deras konsekvenser för t.ex. stoffsträngsel och progression. Om vi ser behov av ett utvecklingsarbete initieras detta under hösten 2026. I samband med utveckling av de nya programmen behöver vi ta detta i beaktande.

Krav på åtgärder

- *En strategi behöver utvecklas för att försäkra att flera docenter och professorer forskar och undervisar inom programmen, samt för att säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning.*

Kommentar:

Detta är viktigt att åtgärda då endast en bråkdel av programmets lärare är seniora forskare. Det är centralt att de docenter och professorer som verkar inom Högskolan och har lämpligt forskningsområde kommer in i undervisning och att deras kompetens kommer samtliga lärarprogram till del. Under de senaste terminerna har lärosätet förlorat en del senior kompetens inom utbildningsvetenskap och inflödet har inte motsvarat det förlorade. Enligt avdelningschef för pedagogiskt arbete planeras bristen på senior forskningskompetens att åtgärdas genom i första hand fortbildning och meritering av befintlig personal, men även rekrytering kan komma att bli aktuellt. Enligt avdelningschefen kommer inom en snar framtid arbetet med att utforma en strategisk kompetensförsörjningsplan påbörjas och diskussion med annat lärosäte om kompetensutbyte har initierats.

Konkreta åtgärder inklusive tidplan och ansvar:

Åtgärder	Tidsplan	Ansvar
Formulera kompetensbehov Arbetet har initierats genom diskussion med avdelningschef för Pedagogiskt arbete. Kompetensbehov gällande senior kompetens kommer att formuleras av programansvariga. Detta blir underlag för avdelningschefen som har huvudansvar för bemanning av kurserna i Pedagogiskt arbete samt för den strategiska kompetensförsörjningsplanen som ska utarbetas.	Initierat oktober 2025, klart mars 2026	Programansvariga
Diskussion om hur vi kan ta del av docenter och professorers kompetens Frågan tas upp på ett programråd i samband med diskussion om hur Högskolan Dalarnas forskningsmiljöer kan berika lärarprogrammen. Seniora forskare bjuds in.	Våren 2026	Programansvariga
Omfördelning av befintliga docenters och professorers tjänstgöring Under våren 2026 undersöker avdelningsledare/avdelningschef för Pedagogiskt arbete hur senior kompetens kan omfördelas till YRK och KPU.	Våren 2026	Avdelningschef för Pedagogiskt arbete

Samarbete med andra lärosäten Programansvariga söker samarbete med andra lärosäten för diskussion om kompetensutbyte av lämplig senior kompetens.	Våren 2026	Programansvariga
Kompetensförsörjningsplan Arbete med plan för kompetensförsörjning på lång och kort sikt påbörjas. I planen ska ingå strategier för att öka andelen seniora forskare som kan undervisa i våra lärarprogram. I planen ska också finnas strategier för att behålla senior kompetens med relevans för lärarutbildningen. Arbetet sker utifrån kompetensbehov som formulerats av programansvariga.	Våren 2026	Avdelningschefer/-ledare och ämnesansvariga
Utarbeta principer och strategier för att främja ökning av andelen seniora lärare Institutionerna och ILUN/LUN föreslås se över principer och strategier med syfte att öka andelen seniora lärare i KPU och YRK exempelvis genom att: a) tydliggöra principer för bemanning av docenter och professorer så de kommer alla lärarprogram till del b) ta fram särskilda forskningssatsningar för att disputerade lärare ska kunna docentmeritera sig inom relevant forskningsområde c) underlätta samverkan med andra lärosäten för utbyte av senior kompetens d) prioritera rekrytering av fler docenter och professorer med relevant kompetens för KPU och YRK.	Påbörjas september 2026, detaljerad plan ska finnas senast november 2026	Institutioner och ILUN/LUN

- *Utbildningen behöver säkerställa att det finns tillräckligt med lärarkompetens med relevans för YRK-programmet.*

Kommentar:

Detta håller vi med om är viktigt att åtgärda. Läget är dock något bättre än när kartläggningen av personalens kompetens genomfördes inför granskningen och inom några år kommer doktorander i Pedagogiskt arbete med inriktning mot yrkesutbildningar disputeras och finnas mer tillgängliga för undervisning.

Konkreta åtgärder inklusive tidplan och ansvar:

Åtgärder	Tidsplan	Ansvar
Formulera kompetensbehov Arbetet har initierats genom diskussion med avdelningschef för Pedagogiskt arbete. Kompetensbehov för varje kurs kommer att formuleras i mer detalj av programansvariga. Detta blir underlag för avdelningschefen som har huvudansvar för bemanning av kurserna i Pedagogiskt arbete samt för den strategiska kompetensförsörjningsplanen som ska utarbetas.	Initierat oktober 2025, klart mars 2026	Programansvariga
Omfördelning av tjänstgöring för lärare med YRK-kompetens Under våren 2026 undersöker avdelningsledare/avdelningschef för Pedagogiskt arbete hur yrkeslärarkompetens kan omfördelas till YRK-programmet. Kanske finns outnyttjad yrkeskompetensen inom våra institutioner? Kvarstår behov utifrån det formulerade kompetensbehovet behöver det tas vidare till institutionerna och ILUN/LUN.	Våren 2026	Avdelningschef för Pedagogiskt arbete
Involvera alumner från YRK-programmet och verksamma Yrkeslärare i YRK-programmet Vi behöver diskutera vilka möjligheter vi har att involvera tidigare YRK-studenter och verksamma yrkeslärare i programmets kurser. Det kan vara t.ex. på campusträffar i VFU-kurserna. Här kan särskilda satsningar från PUD, t.ex. parlärarskap, vara relevanta. Frågan tas upp på ett programmöte.	Våren 2026	Programansvariga och kursansvariga med stöd av lärarutbildningskansliet
Kompetensförsörjningsplan Arbeta med plan för kompetensförsörjning på lång och kort sikt påbörjas. I planen ska ingå strategier för att öka lärosätets YRK-kompetens. Arbetet sker utifrån kompetensbehov som formulerats av programansvariga.	Påbörjas våren 2026	Avdelningschefer/-ledare, ämnesansvariga

Utarbeta principer och strategier för att öka andelen lärare med yrkeslärarkompetens Institutionerna och ILUN/LUN föreslås se över strategier för att öka andelen lärarkompetens med relevans för YRK-programmet, exempelvis genom att: a) tydliggöra principer för bemanning av YRK-programmet så relevant kompetens kommer programmet till del b) ta fram särskilda forskningssatsningar för att disputerade lärare ska kunna kompetensutveckla sig inom områden som är relevanta för YRK-programmet c) prioritera rekrytering av fler yrkeslärare och andra lärare med relevant kompetens för YRK-programmet (adjunkter och lektorer) d) prioritera rekrytering av fler doktorander med forskningsinriktning mot yrkesutbildning för att på sikt få forskarutbildade yrkeslärare.	Påbörjas september 2026, detaljerad plan ska finnas senast november 2026	Institutioner och ILUN/LUN
--	--	----------------------------

- *Progressionen genom utbildningen relaterat till akademiskt skrivande, lärandeteorier och didaktiska perspektiv samt vetenskaplig metod måste säkerställas.*

Kommentar:

Arbetet med att säkerställa progressionen inom dessa områden är prioriterat och har redan påbörjats. Erfarenheter tas tillvara inför arbetet med nya lärarprogrammen.

Konkreta åtgärder inklusive tidplan och ansvar:

Åtgärder	Tidsplan	Ansvar
Åtgärdsplan för akademiskt skrivande Detta arbete har genomförts och har hittills resulterat bland annat i anpassning av skriftliga uppgifter utifrån en rimlig progression samt systematisk stöttning till studenter när det gäller akademiskt skrivande. Utvecklingsarbetet behöver utvärderas.	Redan planerats och implementerats, utvärderas senast juni 2026	Programansvariga

Åtgärdsplan för innehåll om lärandeteorier och didaktiska perspektiv Detta arbete påbörjades under HT24 genom att kursplanen för Didaktik och läroplansteori skrevs om inför HT25 för att förtydliga att fokus skulle vara på didaktiska perspektiv och inte lärandeteorier. Vi behöver diskutera och tydliggöra för alla lärare så de känner sig säkra på KPU- och YRK-programmens progression när det gäller vilka teorier som fokuseras på i vilken kurs och hur dessa kopplas ihop med VFU-kurserna. Detta görs på ett möte med alla lärare som leds av programansvarig och på kursmöten som leds av kursansvariga.	Redan påbörjat, möte januari 2026, implementering under vårterminen 2026	Programansvariga och kursansvariga
Åtgärdsplan för vetenskaplig metod Eftersom kursplaner har skrivits om behöver vi analysera hur progression om vetenskaplig metod ser ut nu och vilket behov som finns att göra förbättringar i det nuvarande programmet.	Initieras i februari 2026. Analys och plan klar i oktober 2026.	Programansvariga med hjälp av kursansvariga

- *Betygskriterier för olika kurser är skrivna på olika sätt och utbildningen behöver därför ta fram en gemensam logik för betygskriterier i programmet.*

Kommentar:

Att formulera betygskriterier utifrån en gemensam logik underlättar för studenter och lärare att förstå vad som examineras och vilka krav som gäller. Detta är prioriterat område som behöver åtgärdas.

Konkreta åtgärder inklusive tidplan och ansvar:

Åtgärder	Tidsplan	Ansvar
Gemensam logik för betygskriterier Programansvariga initierar på ett programmöte en diskussion om bedömningskriterier för att sedan arbeta fram till en gemensam logik för KPU- och YRK-programmen.	Mars 2026	Programansvariga med hjälp av kursansvariga
Implementering och förändringar i respektive kurs Kursansvariga ansvarar för att implementera arbetet med betygskriterier i respektive kurs inför HT26.	Augusti 2026	Kursansvariga

Utvecklingsplanen ska biläggas institutionens kommande VP.

Datum 251222

Johanne Maad och Lena Dahlstrand
Programansvariga för KPU och Yrkeslärarprogrammet

Prefekt

Institutionen för ...